

Tas Latweefchu lauschu draugs.

1833. 9. Juhni.

23^{sch}a lappa.

Taunas sinnaš.

No Pehterburges. Muhfu augstais, schehligs Keisers, 24. Mei deenâ ap pufsdeenu no Rihges isbrauzis, zittu deenu pulksten' trihs pehz pufsdeenas fweiks atnahze Nehwelê, un tur dabbutis sinnaht, ka Winna augsta Keisereene no Pehterburges zellâ effoht, tuhliht, weens pats, us kurreera wahgeem, Sawai augstai gaspaschai pretti steidsehs, 15 werstes no Nehweles ar Winnu fatikke un nu eeksch Winnas wahgeem atnahze, no pulka lauschu ar preeka fleegschanu fanemts un pawaddihts lihds Katrihnes-leijai, fur Keisera-pils irr. Nehwelê nu muhfu schehligs Keisers 26. Mei, kad ar augsteem General- un zitteem Leelkungeem bij farunnajees, Deewa nammâ gahje, pilssehtu apraudsija un tad Katrihnes-leijâ ar augsteem Leelkungeem maltiti turreja; bet wakkarâ pats Keisers ar augstu Keisereene Iggaunsemmes Leelkungeem to gohdu darrija, leelâ weefibâ, fo tee bij fagahdajufchi, arr atnahkt un tur pakawetees. Nahkofchâ rihtâ muhfu schehligs Keisers apmekleja tohs karra-skohlneekus un saldatu-bahrinus, un tad ar Keisereeni us kahdu muischu, 27 werstes no Nehweles, nobrauze, tur pee tahs General-Leelasmahtes, kam ta muischa peederr, maltitê palikke un wakkarâ pulksten' 9 us Katrihnes-leiju atkal pahrnahze. Zittu rihtu, 28. Mei, schehligs Keisers to saldatu-spitali apraudsija, tad Deewa wahrds klausija Niklahsa basnižâ un pehz tam tohs karra-kuggus, kas pee Nehweles irr, munstureja; bet pehz maltites, pulksten' 5 wakkarâ, ar kuggi aisbrauze us Pinnu semmi, us tahm pilssehtahm Sweaborg un Elsingwors, us kurren arr muhfu augsta Keisereene ar ugguns-kuggi, kam Ischora wahrds irr, pahrbrauze. 31. Mei muhfu Keisers ar sawas augstas gaspaschas, us ta pascha ugguns-kugga, us Pehterburgi pahrnahze, saweem ustizameem appakschneekem schinnis puffsês to leelu preeku darrijis, ka winnu widdû kahdu laizinu it schehligi pakawejees.

No Dillenderu semmes. Ne taht no Alkmahres pilssehtas 27tâ April peez' minutu laikâ krusa mettahs, kas tik leela kâ wistu pauti (ohles) bija. Deewa laime, ka sehla to brihd' wehl tik ne bija usdihgusi, ka jau gahje pohstâ; bet pee kohkeem leela skahde notikke.

No Sprantschu semmes. Schinnî gaddâ ohsola bambuli tur us semmehm tik leelôs pulkôs atrohдахs un tik dauds skahdes padarra, ka augstaka teefa jau irr sohlijusi, nabbageem par katru puhru tahdu bambulu pussrubli doht. Un sesch tuhstsohsch rublus winna tam zilwekam irr sohlijusi, kas isgudrohs, us kahdu wihsi winnus pawissam warroht isdeldeht.

No Neahpeles pilssehtas, Jhtahljes-semmê. Brihnums! Turpatt pee Wesuhwes-kalna, kur wehl arween pehz tahs wezzas Pampehjes pilssehtas rohf, ne fenn usrafke to weetu, kur wezzôs laikôs juhra un ohsta bija un atradde tohs kuggus, kas tanni nelaimigâ deenâ (skattees 19tâ lappâ) tur no kalna deggoscheem pluhdeem us fahni tikke gahsti un tâ apflahsti un aisbehrti. 30 no scheem kuggeem, kas 1754 gaddus tur semmes eekschâ gullejuschi, jau pee gaismas nahje un weffeli tikke israkti.

No Algihres pilssehtas, pee Ahprikkas seemela juhramallas. Tur 25tâ Merz semme tik stipri trihzeja, ka wissa pilssehta kustejahs.

Kahdu naudas-lahdi mahzitajs Oberlihns sawai draudsei fagahdaja, un kahdi labbi augli no wissas winna gahdashanas wehl taggad rahдахs?

Tâ kâ daschas zittas leetas, tâpat arridsan Oberlihns to pee sawas draudses pawissam ne eeraudsija, kad kas us atdohschanu naudu no kahda zitta aisnehme. Dirmâ eefahkumâ semneekem leels truhkums bij no arrameem rihkeem, un kad nu winneem kahds rihks gauschi waijadsihs bija un nauda ne bij pee rohkas, tad plehfigeem naudas-aisdewejeem naggôs kritte. Oberlihns tapehz par sawu paschu naudu jau eepreekschu tahdus rihkus papilnam eegahdaja, saweem semneekem tohs isdewe par to paschu naudu, ko pats bij maksajis, woi wehl lehtaki, un teem pirzejeem brihw dewe, lai pehz kartupeku israkschanas winnam nomaksatu.

Winsch arri tahdu naudas-lahdi eetaisija, no ka naudu us atdohschanu warreja aisnemt, bet kas aisnemts, tas bija tâ kâ fwehsts parrads un ar wissu taisnibu bij atpakkat jamaksa. Kas pehz nolikta laika sawus parradus ne bij nomaksajis, tam us kahdu laiku naudu wairs ne aisdewe. — Alkinu-leijeneekem

gan drihs wisseem dauds masi parradi bija, fo no winneem dsicht, teem aisdewe-
jeem ikdeenas warreja prahtâ nahkt. Oberlihs to isdarrija, fa winni ikgaddus
fahdu masuminu ihpaschâ lahde famette, no fa tad pamashtim winnu parradi
tikke atmaksati.

Tahdam dwehseles-gannam un tehram, fahds Oberlihs bija, baggati augli
ne truhke un daudsreis winnam preeks bija redseht, fa winna dschwoschana zitteem
par mahzibu isdewahs, un tee tâpat fâ winsch darrija. Gesehsumâ winsch jau
bija ar meeru, fad ween no rupjeem grehkeem sawu draudsi warreja noturreht;
tâ winsch zittus, fas pirmit no truhkuma speesti, no sweschu fungu mescheem
malku bij sagguschî, tâ pamahzija, fa tee winnam to naudû par to nosagtu malku
eedewe, lai tahdâ wihsé teem kungeem ta padarrita fahde tiktu atlihdsinata.
Bet pehz winsch sawu draudsi mahzija, lai ne paliktu meerâ jau, no ahrpusses
ween skaidra un beswainiga buhdama, bet winnai isfkaidroja tohs kristigas
mihlestibas ihstenu buhschanu. — Tâ fâ tas mihligs mahzitaîs, wiss wairak tai
dumpja-laikâ, fur tee, fas pee wezzas waldischanas turrejahs, breefmigi tikke
waijati, daschu atstahthu zilweku aistahweja un daudseem sawâ nammâ mahjas-
weetu dewe, tâpat nu wissi Alminu-leijeneeki darra, sweschus zilwekus ar mih-
ligu prahtu pee few usnemdami teem un fas ween waijadsijs irr, ar preeku
winneem dohdami. Tâ fâ mahzitaîs bahrineem bija par mihligu tehru, tâpat
nu arridsan winna draudses-behrni nabbagus bahrus kohp un glabba. Kad
tehws woi mahte fur nomirst un pulks nabbagu behrnu pakkat paleek, tad to
nomirruschu wezzaku raddi, draugi un nahburgi tohs bahrinus pee few usnemn,
winnaus audsinadami; gan drihs ikkatrâ mahjâ irr tahdi audsekni, fas ne fâ swe-
schî behrni, bet tâpat fâ mahjas-behrni teek turreti. Rahda nabbaga Alminu-
leijeneeze, ar wahrdu Sappe Bernard, tahdâ wihsé dewinus behrnus no pohsta
irr isglahbusi. Ar sawu wezzaku sinu ta papreekschu trihs bahrinus bij pee-
nehmusi, bet winnas tehws, ahtrs us dusmahm buhdams, tohs masinus, fad tee
tannî badda-laikâ pehz maises brehze, neschehligi fitte; winna tad wehl tschetrus
un tad wehl dirus pee few peenehmusi, par sawu paschu naudinu, fo willu
wehrpjoht bij eepelnijusees, mahjinu ihreja, furp tad ar saweem bahrineem ais-
gahje, fo arri us willas wehrpschanu mahzija un tahdâ wihsé few paschu un
tohs behrnus usturreja. Jauns puifis pehz winnas prezzeja, un fad ta leedsahs,
pee winna eet, tad winsch fazzija, fa wehl desmits gaddus gribboht gaidiht, ja

tas waijadsigs buhtu. Tad winna beidscht winnam stahstija, par to ween effoht leegusees, ka tas winnai gauschi schehl effoht, no saweem audsekneem schkirtees. Tas jauns puifis arbildeja: kas mahti nemm, tam arri winnas behrni janemm, tas irr sinnams. Winni falaulajahs un tas jauns wihrs neween to, ko bij apfohlijis, ustizigi darrija, bet tee jauni laudis pehz wehl kahdus bahrinus pee few usnehme. — Dauds tahdus notikkumus, fur zits zittam par labbu wissu no dewe, Alminu-leija warretu peeminneht, un ja wiffas tahs leetas gribbetu peeminneht, ko padarriht gan naw tik gruhci, bet no ka taf kristiga mihlestiba arr' rahdahs, tad mums dauds buhtu jastahsta. Ja kahdam nabbagam wihram gohws nosprahgst, tad zitti tuhlin tik dauds samett, ka tas jaunu warr pivktees; kad kam jauna ehka jataifa, tad tee jauni muddigi laudis wakkards sawa wakkas laika tam faineneekam bes kahdas makfas pee winna darba palihds. Tapat arri schee jauni laudis tuhliht irr gattawi, preeksch kahda wahja zilweka, woi preeksch wezjeem to waijadsiga semmes darbu padarriht. R — dt.

Sinna, zil naudas 7. Juhni-mehn. deena 1833 eefsch Rihges makfaja par daschahm prezzehm.

Par	Makfaja:	Subr. nauda. Rb. R.	Par	Makfaja:	Subr. nauda. Rb. R.
1	puhru rudsu, 116 mahrzinus smaggu	1 40	1	pohdu (20 mahrzineem) waffu	5 —
—	meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1 —	—	tabaka	— 60
—	kweeschu, 128 mahrzin. smaggu	1 80	—	fweefta	2 30
—	ausu	— 60	—	dfelses	— 65
—	firnu	1 30	—	linnu, frohna	1 80
—	rupju rudsu = miltu	1 30	—	brakka	1 60
—	bihdeletu rudsu = miltu	1 60	—	kannepu	1 —
—	bihdeletu kweeschu = miltu	2 20	—	schfihitu appinu	2 —
—	meeschu = putraimu	1 60	—	neschfihitu jeb prezzes appinu	1 10
—	eefala	— 95	—	muzzu silku, eglu muzzä	5 25
—	linnu = sehklas	2 50	—	lasdu muzzä	5 50
—	kannepu = sehklas	1 20	—	smalkas fahls	4 —
1	wesumu feena, 30 pohdus smaggu	3 50	—	rupjas baltas fahls	4 50
barrotu	weherschu gallu, pa pohdu	1 —	—	wahsti brandwihna, puffedegga	8 50
			—	diwedegga	9 50

Weenu subdraba rubli warreja dabbuht par 361 kapeikeem warra naudas.

Lihds 7. Juhni pee Rihges irr atnahkufchi 404 fuggi un aisbraukufchi 319.
 „ 25. Mei pee Keepajas irr „ 66 „ „ „ 64.

Brihw drikkelt. No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas pusses:
 Dr. C. E. Napierky.